

UNIUREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 180 Lei
Pe jumătate . . . . . 90 Lei
In America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIUREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei a doua și a treia oră 4 Lei.

Praznicul național dela Blaj

— Zile de sguuitoare înălțare sufletească și de mândrie națională. — Mii de școlari și multe zeci de sate se închină pe Câmpia Libertății și la mormintele tribunilor din 1848. —

Blajul a îmbrăcat din nou mândră haină de sărbătoare. Ziua de 3/15 Mai e în prag. Casele se primenesc, să fie cât mai frumoase în ziua marelui praznic național. Steagurile treicolore fâlfăie în legănări de biruință de pe toate clădirile.

Blajul își așteaptă oaspeții de 3/15 Mai. Școlarii României Mari vin an de an, să se închine cu smerenie la Piatra Libertății. Faptele trecutului sunt o grăitoare pilduire pentru zilele de mâine. Ei vin să-și adape sufletele cu apa vie care curge din izvorul de pilduitoare învățăminte de pe Câmpia Libertății. Aici este locul unde morții vorbesc mulțumitor de școlari, cum se făurește prin lupte hotărâte visul unui popor, dornic de o viață mai bună, mai dreaptă și mai omenească.

Serbările dela 3/15 Mai își au rostul lor adânc grăitor. Înțelegători ai acestor rosturi, școlarii României întregite se perândă an de an cu miile spre Blaj. Întăriți în credință, cu noi doriri de bine în sufletele lor tinerești se reîntorc dela Blaj cu amintiri cari nu se vor iuta nici odată.

Ziua I-a.

Vin școlarii...

Încă de Vineri, trenurile și dinspre București și dinspre Cluj vărsau valuri — de școlari din toate părțile României Mari.

Cei dintâi au sosit și în acest an tot școlarii dela Făgăraș. Apoi rând pe rând școli numeroase de pe întreg întinsul Ardealului și din vechiul regat.

Străzile se umplu ca prin farmec de o lume întreagă de școlari și școlărițe, toți veseli și cu fețe senine. Muzica dela Brateiu înviorează inimile și desmortește frunțile îngândurate de grija zilelor de mâine.

Praznicul dela 3/15 Mai e ziua bucuriei și a frăției românești.

Deodată cu școlărirea mai sosesc și alți

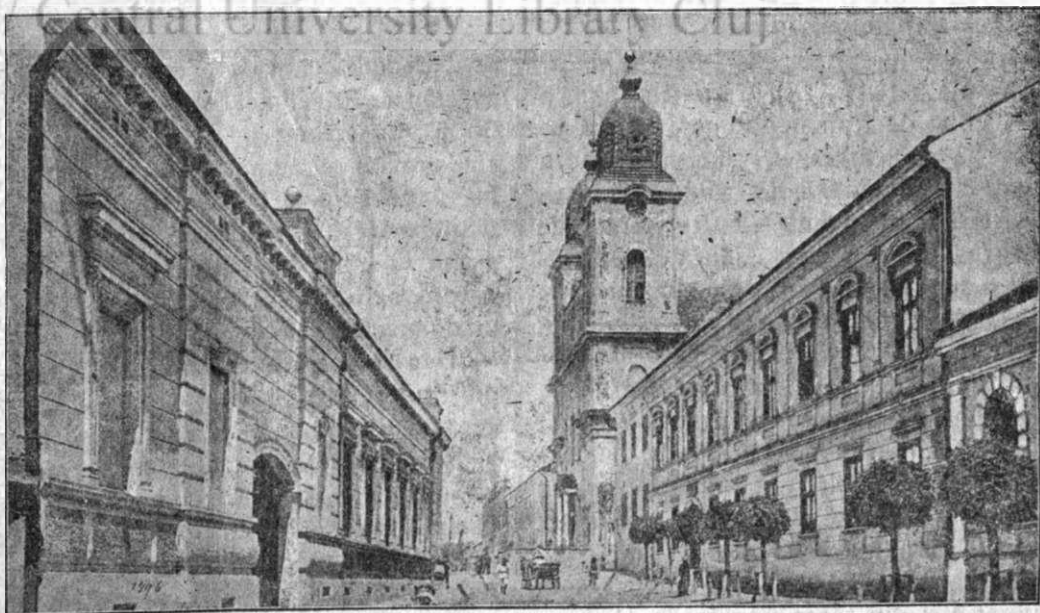
numeroși oaspeți, dornici să vină să se închine și ei marilor umbre dela '48. Oaspeți aleși vin din toate părțile.

Cu trenul dela București sosesc întâi Preașfințitul episcop al Orăzii *Valeriu Traian Frențiu* și Dnul *Enric Oteteleşanu*, secretarul general al Ministrului instrucțiunii, însoțiți de dl *Octavian Prie*, deputat și vicepreședinte al Camerei deputaților, cărora li s'a făcut în gară o călduroasă primire.

fectul Ion Arieșanu, *Octavian Prie*, vicepreședinte al Camerei, *Ovidiu Hulea*, directorul Liceului din Aiud, și *Augustin Caliani* directorul Liceului de băieți din Blaj.

Cu toții au proslăvit amintirea zilei de 3/15 Mai și pe bărbații cari au făurit prin faptele lor zilele descătușării noastre din lanțurile sclăviei.

După amiază s'a făcut proba generală a jocurilor gimnastice. Seara s'a dat un frumos

Intregerile la gimnastică.

Fiind vremea cam nepotrivită, ba chiar moacă, întregerile de gimnastică s'au început către ora 10—după programul obișnuit, pe Câmpia Libertății.

Au luat parte numeroase școli.

S'au făcut întregeri la alergare, la salt liber în înălțime, la salt liber în lungime, la aruncare cu greutate și la aruncare cu disc.

În timpul până când școlărirea a luat parte la întregerile de gimnastică, ceilalți oaspeți au cercetat școlile Blajului și celelalte instituții, vrednice de văzut de toți cei cari doresc să cunoască trecutul Blajului.

La ora 1. d. a. profesorii au luat masa împreună, la restaurantul Handrea, având în frunte pe Il. Sa' Dr. Ambrozie Cheșianu, vicarul Mitropoliei.

S'au rostit frumoase cuvântări din partea dlor *Dr. Ambroziiu Cheșianu*, *Enric Oteteleşanu*, secretarul Instrucțiunii, *Simion Gisdavu*, *Ion Bratu*, șef inspectorul școlar, *Pre-*

și reușit concert sub conducerea profesorilor *Heinz Heltmann* și *Octavian Pop*, pentru școlărirea venită la serbări.

Ziua II-a.

Muzica dela Bratei în zori de zi vestește pe toate străzile ziua marelui praznic. Toată lumea e în picioare.

La ora 7 școlărirea întreagă, cu profesorii, împreună cu reprezentanții județului și ai orașului au eșit, cu muzica și cu mult popor să întâmpine sosirea ministrului *Octavian Goga*, care a fost însoțit de numeroși deputați și senatori.

I-s'a făcut o primire măreață.

Slănta slujbă.

La ceasurile 7 și jumătate clopotele sfintei catedrale vestesc în dangăt sărbătorese începutul liturghiei. În scurtă vreme catedrala abia poate cuprinde mulțimea de școlari veniți să mulțumească lui Dumnezeu, celui Atotputernic,

că i-a vrednicit să vadă și ei cu ochii pământul pe care s'au frânt cătușele sclăviei la 3/15 Mai 1848. Liturgia fost slujită de către Preasfințitul episcop al Orăzii încunjurat de o mulțime de preoțime.

Răspunsurile le-a dat cu multă măiestrie vestitul cor al Reuniunii gr-cat „sf. Maria“ dela Cluj de sub conducerea marelui maestru *Augustin Bena*, directorul Conservatorului de muzică.

La sfârșitul liturghiei *Inalt Preasfințitul Mitropolit Vasile* rostește o frumoasă cuvântare pentru tinerimea școlară venită să prăznuiască împreună cu Blăjenii marea sărbătoare națională a Ardealului. —

Le-a arătat, în adânc grăitoare povețe, care este adevăratul tălc al serbării dela 3/15 Mai, îndemnând școlăria să ia pildă dela faptele marilor bărbați și luptătorilor dela 1848.

Defilările.

Sfârșindu-se liturgia, *Inalt Prea Sfințitul arhieriei* împreună cu dl. ministra *Goga* și ceilalți aleși oaspeți, iasă pe terasa Catedralei și așteaptă defilarea școlilor și a satelor.

Intreagă piața *Inocențiu Micu Clain* era un furnicar de oameni. În sunetele muzicelor pornesc școlarii în mândră ținută. Rând pe rând defilează acoperiți de aplauzele publicului miile de școlari veniți la Blaj.

Vin satele.

În număr mare, în rânduri închegate, bărbați, femei, copii de școală, în haine de săbătoare, se perândă ca la mari zile de praznic. Trec în convoiuri nesfârșite, în valuri sărbătorești spre

Cuvântarea dlui Dr. Augustin Popa

În comoara limbei noastre nu-i vorbă mai răscolitoare de suflete, mai plină de amintiri ca 3/15 Maiu 1848. Din Carpați și până'n Tisa, nu-i suflet de Român să nu se cutremure de mândrie la pomenirea ei, cum nu-i codru și nu-i vale să nu răsune de cântecele lancului. — Peste bucuria haină a cutropitorilor de eri, amintirea acestei zile a plutit amenințătoare, ca o furtună în fașă. Cu baionete de jandarmi au cercat s'o înce și cu dinamită au aruncat în aer piatră sfântă, martoră încremenită a zilei de slavă. Dar în zadar. Din propria cenușă, ca paserea Phoenix, s'a ridicat iarăși „Peatra Libertății“ și în ciuda jandarmilor, an de an, a fâlfăit treicolorul nostru drag, de pe turn de catedrală, din vârful de stejari, peste adunarea celor 40,000.

Și astăzi, după 79 ani, tot amintirea ei ne-a adunat aici din toate unghiurile țării, ca să ne îmbrățișăm în cinstirea trecutului și să ne închinăm străbunilor cari ne-au dăruit prezentul.

De unde atâta vrajă legată de o zi? De unde această putere, care fascinează neamuri, creiază epoei și legende?

Răspunsul nu-i greu. *Ziua de 3/15 Maiu 1848 este, îndrăzneș s'o afirm, cea mai frumoasă și din istoria neamului nostru de pe aceste plaiuri.*

Răbojul vremii a încrestat multe izbucniri luminoase ale sufletului românesc. Ca un vulcan înăbușit a vuit în adâncuri, veacuri lungi, puterea noastră de viață; din când în când însă s'a deslănțuit impunătoare și plină de povestiri. Dar aceste zvâcniri răslețe de lumină au fost doar' fulgere în noapte; 3/15 Maiu 1848 este soare în plină strălucire, răsărit ca să nu mai apună niciodată. Altădată s'au vădit virtuți singuraticice, frânturi numai din sufletul românesc; 3/15 Maiu a desvălit, în fața lumii uimite, întreaga splendoare a acestui suflet în cel mai frumos moment al lui: *trezirea la conștiința de sine.*

Câmpia Libertății. Toate satele din jur și chiar din mari depărtări au venit cu mic cu mare la marele praznic național dela Blaj.

Au defilat astfel o mulțime de sate din județul *Alba*, apoi *plasa Sânmărtin*, *Dumbrăveni*, *Valea-Lungă*, *Bahnea* și *Blaj* din județul *Târnavă mică*, dintre cari mândri și frumoși au fost călăreții din *Cergăul mic*, după cari a urmat satul tot, cu „boul ferecat“, șezătoarea din *Tiur* și secerătoarele din *Bia*, apoi o nuntă veselă, cu mire, cu mireasă și cu nuntași. Au fost din toate satele ca la 20 de mii de oameni, toți în haine de sărbătoare, cum se cade la prilej ca acesta.

Pe Câmpul Libertății.

O mare de capete umple dintr'odată câmpia. Abia mai poți străbate prin mulțimea dornică să se apropie de *Piatra Libertății*.

Două *aeroplane* în rotiri de paseri măiestre aduc salutul sburătorilor mulțimei adunate pe *Câmpia celor 40 de mii dela '48*.

După ce a sosit toată lumea muzica începe să cânte „*Imnul Regal*“.

Sfârșindu-se cântarea se face liniște adâncă. Pe tribună urcă tânărul profesor *Dr Augustin Popa*, dela Seminarul de preoție, ca să rostească cuvântul sărbătoreț al zilei.

Graiul său fermecător a reinviat în icoane vii și sguduitoare mărețele vremuri de frământări dela 1848. Cuvântul său de vrajă a mișcat adânc și ne-a stăpânit într'o liniște ca de rugăciune. Vremile dela 48 le-am trăit aievea și ne-au lăsat în suflet icoane cari nu se vor șterge niciodată.

În munți găsim uneori râuri, cari izbucnesc deodată în valuri mari, dintr'un părete de stâncă. Priveliștea e de o măreție indescriptibilă. Ea rezumă oarecum și concentrează în sine toată povestea și toată frumuseța râului. În vuetul surd al frământării din urmă, clocote toată mânia trupului de cristal, care atâta vreme a dibuit în întunec, tot sbuciumul ascuns sub pământ, toată sfârmarea și revolta îndăușită, atâta cale, de stânci reci și grele. — Dar ce bucurie frenetică, ce chiot sublim de biruință în undele limpezi — cari, sfârmând zăgazul din urmă, se scaldă întâiadată în soare și lumină. Cât de mândre, conștiente par'că de puterea lor, își taie acum alvie largă prin câmpul înflorit. De-acum nu-i putere pe lume să le mai înfrângă. Lanțuri și zăgazuri le vor putea domoli și opăci o clipă, dar drumul lor duce de-acum, biruitor, irezistibil, spre ținta din urmă: marea nesfârșită.

Râul de sub munte este viața neamului nostru; ziua de 3/15 Maiu 1848 este clipa fermecată când sufletul românesc s'a scaldat întâiadată în soare și lumină. Ea rezumă și concentrează toată povestea neamului.

Plecat la drum din culmile Romei eterne și din creasta Carpaților Daci, izvorul vieții noastre s'a ascuns, la întâia cotitură, sub pământ. În întunec a trebuit apoi să-și croiască, veacuri lungi, alvie îngustă și rece, prin stânci și văgăuni ascunse. Câtă jale nu am adunat în inimi în lungile veacuri de impilare, câte dureri, cât sbucium, câte înfrângerii! Când te gândești la trecut Ardealul pare un cimitir imenz, în care dorm nădejdi înfrânte, energiile noastre înlănțuite, iar râurile lui urne cu lacrimile noastre. Nu-i exagerare, ei sfâșietor de adevărată vorba poetului:

„La noi de jale povestesc
A codrilor desigur;
Și jale duce Mureșul
Și duc tus-trele Crișuri!“

De aceea e așa de tristă doina noastră, pentru că în ea sunt îngropate dureri de veacuri.

Dar soarta vitregă și dușmanii hrăpăreți nu ne-au putut înfrânge. Credința în Dumnezeu dreptății, care nu poate lăsa nerăsplătită atâta suferință și nescata noastră putere de viață — au rezistat dârz în întunec, a măcinat stânci, a trecut prăpastii, a suferit, a nădăjduit fără șovăire. Și credința nu ne-a lășelat.

În zilele cele mai rele, când greul părea că ne sugrumă, s'a aprins în noapte *turmele de veghe al școlilor din Blaj*. Proroci veniți din Roma obârșiei noastre au strigat de aici necontenit, peste plaiurile adormite, noul crez al învierii: *Deșteaptă-te Române, din somnul cel de moarte...* Ridică-ți din țărână fruntea zmerită și înțelege, că mult iaste a fi născut Român!“ Solia lor a trecut din deal în deal, din vale'n vale, un clopot de biserică a spus-o celuilalt, și prin Martie 1848, când clericii Seminarului din Blaj încep să cutriere satele cu proclamațiunea lui Pumnul, între Ardealul via de strigătul învierii. Mai mult, ei a spart crestele Carpaților și a răsbătut până la Nistru și la Mare.

Și, iată, minunea se întâmplă. Ca'n vedenia prorocului, câmpiile moarte ale Ardealului învie. Miile de iobagi ridică din țărână frunțile brăzdate de suferinți milenare, șterg de pe ochi ceața lacrimilor de veacuri și cae furtună năpraznică răsună din miile de piepturi răspunsul la chemare: „*Vivat nația românească! Vivat libertatea!*“

Nici odată înainte acest strigăt nu a răscolit câmpiile românești. Învățați răsleți ai mai spus-o, că noi dela Râm suntem coborâtii, țigări luminoase de afirmare românească a fost apariția de fulger a lui *Mihai Bravul*, revelația lui *Horia*, *Supplex libellus Valachorum*. Dar mulțimile fără număr, corpul neamului, au rămas în somnul cel de moarte. „*Nația românească*“ era pentru ei vorbă fără înțeles. Acum în 48, miile de robi adormiți deschid ochii mari în soare, și sorb cu lăcomie nespus frumuseța acestui mărgăritar de mare preț.

Și iată-i, mulțimi nenumărate, cum se ridică valuri-valuri, din toate colțurile, din toate văile, de pe câmpie, din munții lui *Iancu*, de pe *Mureș* și *Olt*, dela *Crișuri* și *Târnavă mică*, curg, ca apele primăverii, spre *Blaj*! Preoți și crucea-n frunte și tribuni cu suflet învolburat, *Iancu* și *Axente* și *Moldovanu*, aduc cete nesfârșite de iobagi, cu fețe și haine de sărbătoare. Nimic nu-i poate opri în drum. Mulți de pe banca solgăbirăului se ridică, crunt bătăuți cu bice, și aleargă într'un suflet la *Blaj*. Nu-i poduri peste ape? Le trec cu notul! Săriți spânzurători ridicate pe margini de drumuri! Le privesc sfidători și merg înainte. Ei au gând mai scump decât viața: să spună în fața lumii, că de-acum ei sunt o națiune care trăiește și-și trăiască viața sa proprie, liberă, pe glăstră strămoșască! Că vor plăti scump această ne-maipomenită îndrăzneală, cu lacrimi și cu sânge, că mulți vor spânzura prin cele furci, ei o știu prea bine. Dar pentru noul crez, ei sunt gata oricând să-și dea puținul ce le-au mai lăsat veacurile de impilare: sufletul din oase:

„Murim mai bine'n luptă cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi iarăși, în vechiul nost pământ!“

Iată clipa fermecată, în care s'a sfârmat zăgazul întunecului, un neam se trezește la conștiința ființei sale distincte, înțelege mândria descendenței sale latine. *E clipa mare, când începe a trăi, conștiința de sine și de demnitatea sa, nația românească!*

Unde ești în aceste clipe tu, în ochii tăi dârz făuritor de gânduri politice și slavă românească, să vezi înfăptuindu-se visurile tale!

Și tu sfinte și postelnice Aroane, care ai ajutat 5 zile în săptămână ca să ajungă pâine mai multă pentru copiii flămânzi ai iobagilor dornici de lumină, ca să vezi biruința școalelor tale? Unde sunteți voi toți, arhierii cucernici și ctitori fără seamăn, voi umili călugări cu fața ofilită de veghe târzie și muncă fără odihnă, dascăli săraci, cari v'ați cărat în spate lemnele pentru focul de iarnă, iar sufletul vi l-ați măcinat mărunț-mărunț și l-ați împrăștiat în cele patru vânturi, peste toate plaiurile românești? Unde sunteți, să vă luați răsplata ostenelelor neplătite, să vărsați lacrimi de bucurie după atâta jale îngropată?!

Pe Câmpia Blajului puteți vedea icoana din basme a unui neam întreg, animat de-un singur gând, de-un singur ideal: gândul vostru din urmă, idealul național. Vlădici și preoți bineșimțitori, cu brâne roșii și vinete, dela Sibiu și dela Blaj, se îmbrățișeară în aceeași evanghelie a neamului, uitând acasă cărțile cu puncturi desbinătoare; tribuni cu ochi aprinși, clerici învăpăiași, țărani din toate colțurile și în toate porturile, un corp uriaș însuflețit de acelaș duh al învierii naționale.

O, cum nu ești aicia tu, zmeritul între ieromonahi Samuilă Clain, să vezi cum toată frunza din această țară te-a înțeles în sfârșit. Iată un neam întreg, „fript de arsura soarelui și de sete — cum spune cronicarul zilei — rabdă oare întregi fără a se mișca dela locul lor”, numai ca să poată asculta mai bine pe *Bărnufiu* și pe ceilalți proroci ai evangheliei nouă; cum tac ca în biserică, cum se cutremură când înțeleg acuma „câ mult iaste a fi născut Român”!

Voi v'ați dus pe drumul dreptilor, dar sufletele voastre aici au fost, de sigur, la adunare. Și chiar trupurile voastre vor fi tresărit de bucurie, sub gheața săracă, în clipa următoare. Căci iată, se face liniște de mormânt. Patruzeci de mii de mâini se ridică deodată spre cer, chemând de mărturie pe Dumnezeu-Insuși, și din 40000 de piepturi isbucnește deodată ca un tunet zguduitor jurământul: „*Fur, în numele D-zeului celui viu, că voi suflina todeauna Națiunea noastră română... voi ținea și apăra legea și limba noastră română, precum și libertatea, egalitatea și frățietatea. Nu voi încerca să asupresc pe nimenea, dar nici nu voi suferi să ne asuprească nimenea!*”

Nici odată jurământ mai sfânt, mai generos, mai sărbătoresc decât acesta nu s'a rostit sub cer. Iată un neam, abia trezit la conștiința ființei sale distincte, care înțelege deplin marile idealuri ale umanității. Libertatea și frățietatea pentru el nu sunt vorbe fără cuprins, ci articoli de credință în care crede ca și în Dumnezeu cel viu. Chinuit, obidit, robit veacuri lungi și grele, azi în ziua răsplătirii este generos, fără umbră de răzbunare în gânduri. Obșnuși să asculte de alții, acești iobagi sunt stăpâni desăvârșiți pe sine. Nimic nu le poate turbura seninul. Se bucură, că ceriul le surde mai strălucitor decât totdeauna și se bucură și atunci când o ploaie bogată vine să boteze libertatea nou născută.

Dar nici jurământ mai bogat în roade decât acesta nu cunoaște istoria. El a sfărmat o lume de nedreptate și minciună, a rupt robia întunecului, a deschis drum nou neamului nostru. De acum orice ar face dușmanii, ori cu ce lanțuri ar fereca trupurile noastre, nu ne vor mai putea opri în calea biruinții, pentru că sufletul e liber și nu-i putere pe lume să-l înfrângă. De-acum dormi în pace Vlădică Inochentie, în mormântul tău de mucenic al dragostei de neam, în pământul sfânt al Romei; fiți liniștiți voi dascăli, cari ați dus în mormânt un vis neimplinit. Neamul vostru a eșit de sub stâncă. De pe *Câmpul Libertății* din 15 Maiu 1848 alvia lui duce direct, con-

știent, irezistibil, la Alba-Iulia lui 1 Decembrie 1918! Unirea tuturor Românilor este cuprinsă în proclamarea conștiință a naționalității noastre.

Grupul mândru de cărturari și patrioți veniți de peste munți: Alexandri, Russo, Cuza, Bălcescu, Brătianu, sunt o dovadă vie, că dela Nistru până la Tisa acelaș este sufletul românesc, cu aceleași idealuri. Mai curând ori mai târziu, acest suflet își va croi invincibil hotare potrivite cu mărimea sa.

Iată de ce am avut dreptate afirmând că ziua de 3/15 Maiu 1848 este cea mai frumoasă zi din istoria neamului nostru de peste plaiuri. Iată de ce bun și cucernic a fost gândul care ne-a adus azi aici, ca să sărbătorim această minune a sufletului românesc și să ne închinăm marilor străbuni, cari au înfăptuit-o. Ne dăm doar seama, că trebuie să ne încopciem strâns de ei, căci ei sunt rădăcinile stejarului românesc. Rupți de ei noi suntem biete frunze rătăcite, bătute de vânturi, strivite în picioare.

Bine ați făcut, că ați venit aici mai ales voi, dragi logofeți ai cărții românești, voi mândria noastră, nădejdea zilei de mâine. Căci aicia este cea mai vie și cea mai sfântă școală a neamului nostru. Locul pe care stați acum nu-i pașiște de Maiu, oricât vi-s'ar părea verde și înflorit; este leagănul conștiinței noastre naționale. Piatra sură și rece pe care o vedeți aici, nu-i piatră și nu-i rece: este rugul aprins al sufletului românesc liber și conștient, care arde fără încetare și nu se mai mistuie în veci.

Cuvântul dlui ministru Octavian Goga

Locul unde s'a strigat odată destinul unui neam rămâne pentru posteritate un loc de pelerinaj. Spune legenda, că acolo unde a fost odinioară un câmp de bătălie după vremuri târzii umbrele oștilor potrivnice lor mai răsar încă în miez de noapte și șgomotul lor de luptă îl aud călătorii. E atâta mister în clipa când se hotărăște soarta unui popor, că petecul de pământ care a găzduit această clipă nu se mai deslipește de ea, și-o păstrează pe veci, ca o țarină a lui. S'ar părea că fiorul care a tresărit în suflete atunci în ziua cea mare, a pătruns așa de adânc în sânul naturii, încât flutură peste veacuri animat de crestele copacilor, ca un cântec al eternității...

Așa suntem noi cu această câmpie, care a auzit cea dintâi mare spovedanie a Ardealului. Câtă vreme se va însemna rostul existenței noastre vor veni totdeauna aici pelerini ai generațiilor viitoare să-și plimbe privirea dealungul întinsei livezi, stând de vorbă cu trecutul care luminează departe. Ziua de 3/15 Maiu 1848 e stâlpu de foc ce s'a aprins după veacuri de întunec, e prima zi a libertății noastre politice. Cu cât cumpănim mai bine istoria Ardealului, cu atât ne apare mai plină de înțeles! Am trăit din vechime o viață în umbră; popor de iobagi, popor orfan fără cuvânt și fără ascultare. Povestea noastră e deopotrivă de simplă și de tristă. Stăpânirea străină strângea neconștient ca în niște chingi de fier un trup viguros. S'a dus lupta sângelui pe aceste plaiuri o mie de ani. Deschideți cărțile vremii și veți vedea la fiecare perioadă istorică un călău care ne cerea sufletul, la fiecare pagină o cursă întinsă. Erau zadarnice toate formulele de reconciliere, toate suplicile la înaltul chezar-crăiesc scaun dela Viena, toate plângerile latinești care mucezeau în cancelariile principilor Transilvaniei.

Toate erau înzadar! O singură dogmă putea să ne smulgă din închisoarea seculară: ideea libertății naționale, conștiința diferențierii de sânge cu toate consecințele ei logice. Prin instinctele lui de conservare, țăranul a înțeles

Zidurile vechi cari le vedeți străjuind acest câmp de glorie, nu-s ziduri umede: ele sunt catedre vii, clădite din suflete de mucenici ai dragostei de neam. Prin geamurile lor mici ne privesc acum, cu ochi înduioșași, neuitații dascăli: Insuși Samoilă Clain, Petru Maior, Șincai și ceilalți tovarăși ai lor. Ei înșiși ne strigă învățămintele zilei de azi.

E scurtă învățătura: *nu-i valoare'n lume, decât sufletul; și nu-s forțe pe lume decât puterile și idealurile lui, credința, nădejdea iubirea!* Sufletul darmă și clădește, înaltă și coboară, sfarmă zăgazuri, croiește alvii nouă, potrivite mărimei sale. Ea ridică Carpații și îi mută în Marea neagră!

Deschideți larg porțile inimii și primiți aceste învățăminte. În vremuri pornite spre materie, voi duceți de-aici însuflețirea pentru ideal; când se dă trupului grijă exagerată, fiți voi crainici ai sufletului. În pornirea spre zavistie și revoltă, învățați dela străbunii din 48 duhul disciplinei și al armoniei naționale. În vremea falselor lozinci cosmopolite, furați o schintee din rugul aprins la „Peatra Libertății” și, sosiți acasă, siliți-vă să aprindeți și alte suflete cu acest foc sacru. Când întreg neamul nostru va fi un rug uriaș, arzând în flăcările patriotismului, nici o putere dușmană nu va mai putea pătrunde la noi, va fi pace și fericire în hotarele noastre.

Atunci și la mormintele voastre se vor închina oarecând nepoții, așa cum proslăvim noi azi pe străbunii cari s'au adus pe sine ardere de tot pe rugul fericirii noastre.

această lege fatală a istoriei. Ingrădit în limbă în basme, în viziuni și tradiții seculare, el a trăit de a pururi într-o cetate neinvinsă. Trebuia să vie însă o pleiadă intelectuală care să dea o justificare de principiu acestei diferențieri din lumea instinctelor și să introducă în conștiința publică fermentul programatic al unei idei.

Acest rol, l-au avut vizionarii noștri dela 1848. Ei au codificat din instinctul masselor un crez, un program politic. Aici de pe această piatră, în cadrul câmpenesc, simbol al înțiririi unui popor cu pământul, s'a desfășurat marea adunare. Reconstruiți tabloul: Sub ceriul albastru de primăvară, într-o zi de Maiu, patru zeci de mii în haine albe bătătoreau țarina verde. Erau viitorii lănceri prinși de flacăra revoluției. La mijloc statul major înconjurat de clerici: Șaguna îndrăznețul ierarh diplomat, Cipariu ascetul scripturilor bătrâne, Avram Iancu, dîrz și întunecat ca un început de furtună, viteazul Popa Balint, Axente Severu, voinic ca o prăvălire de munte... Intr'un colț ardeau înfrigurați de epopeie ochii lui Bălcescu... Strălucea soarele de Mai, era noutate și vijelie în suflete... Svâcnea ca o sevă proaspătă învierea unui neam... În această atmosferă de mare praznic necunoscut încă, s'a ridicat pe piatră, un om firav cu chip de apostol. Era Simeon Bărnufiu cărturarul tribun. Cuvântul lui se rostea lapidar și apăsător, ca o sentință târzie după un proces milenar: „Nu mergem la masa constituției ungurești, bucatele ei sunt otrăvite pentru noi...”

Ce-a urmat, se știe. Toată deslănțuirea voburei dela cele dintâi focuri pe creste în munții Abrudului, până la fluerul de pribeag nebun al mortului dela Tebea, ziua de 3/15 Maiu însă e cea dintâi pagină în cartea facerii... Aici a fost prologul în marea dramă, care peste șaptezeci de ani s'a închis eu riuri de sânge pe câmpiile Moldovei... Oamenii aceștia, cu rosturile lor sărace de modești provinciali, do-speau în sufletul lor toată cutropirea ce trebuia să vie. Judecați din perspectiva istoriei, ei răsar ca

figuri luminoase încununat de-o strălucită aureolă. Ei au avut tot ce trebuie conducătorilor unui popor la zile de răspântie: au avut până la frenesie porunca implacabilă a sângelui, au avut îndrăzneala în cuget și hotărâre în acțiune, au avut deopotrivă și simțământul unității de rasă, susținut de-o cultură superioară și orientare fericită în frământările continentului. Firesc era, ca cea dintâi trezărare vulcanică a unei conștiinți colective pe cari ei au creat-o să ceară cuvânt aici în Blaj, unde de zeci de ani, asemeni primilor creștini din catacombe, proccii învățau religia românismului...

Astăzi visul lor s'a împlinit. Idealul care animă teoriile constituționale ale lui Bărnăuțiu, viziunile fugare din nebunia lăncului, apoteoza latinității din care se împletea filologia lui Cipariu, toate s'au încadrat în realitate.

Cine-ar putea să cuprindă azi în zăgazul cuvântului acest drum al biruinții? Într-o astfel de clipă resumativă, când din țărână și din firele de iarbă se desprinde povața morților, când din aier fâlfăie peste capetele noastre destinul istoriei, noi nu putem decât să primim într-o pioasă smerenie defilarea umbrelor din trecut și coborându-ne în propria conștiință, simțind deplina răspundere a unei continuități organice să ne înălțăm sufletele până la pragul gloriei de demult. Cât mai des să ne pătrundem de învățămintele acestei luminoase retrospectivii. Ardealul, închegat azi pe veci în patrimoniul unirii, trebuie crescut încă în preceptele dragostei de neam care sbuciuma adunarea dela 1848. Trecutul purifică, trecutul lărgiște orizontul, trecutul scoate la iveală linia mare deasupra mărunțelor patimi vremelnice. Să desmormântăm cât mai des, frați ardeleni, imaginile strălucite ale acestui trecut și să proiectăm lumina lor orbitoare peste furnicarul prezentului. Inviați cuvântul lui Bărnăuțiu, ca să aveți un catechism al ideii naționale integrale! Reaprindeți candela de veghe din biblioteca lui Timoteiu Cipariu, ca să înțelegeți avântul nobil al unei cerebralități creatoare! Insușiți-vă din îndrăzneala lui Iancu, îndemnul viguros al energiei active! Din această măreață pleiadă a începutului să constituim zestrea noastră morală, armura noastră de fier pentru lupta de toate zilele.

De-aceia Câmpul Libertății care ne va chema totdeauna, are o specială semnificare astăzi, când Țara nouă își croiește toate temeliile. Să vie deci la această piatră, călătorind din toate unghiurile, conștiința luptătoare a unui popor tânăr în așezarea lui. Să vie mai ales generația de mâine, urmașii studenților teologi care s'au bătut la Fântânele. Sub soarele de primăvară, primind botezul în cultul trecutului, acești copii ai furtunii de ieri să-și oșelească simțirea și ziua de 3/15 Maiu să fie pentru toți sărbătoarea izbândelor viitoare, sărbătoarea gândului desorbit din cătușe ruginite, sărbătoarea înoirilor fecunde, sărbătoarea timereții...

Mai vorbesc dnii *Dr. Nicolae Lupu*, fost ministru, și trimișii studenției universitare dela București, Cernăuți și Cluj, aducându-și tributul lor de închinare zilei de 3/15 Maiu.

La mormintele Tribunalor.

Dela Piatra Libertății lumea a pornit în valuri spre cimiterul bisericeții parohiale unde își dorm somnul de veșnică odihnă marii tribuni dela 48.

Aici, într-o frumoasă cuvântare, redactorul nostru, *păr.-profesor Iuliu Maior*, a desgroptat în icoane luminoase vremile anilor de bejenie dela 48 și figurile marilor tribuni, cari s'au luptat și s'au jertfit pentru libertate și națiune.

Sfârșindu-se sărbătorirea din Cimiterul

tribunilor, în piață s'a încins o horă românească ca în povești. O horă de frație și veselie cum numai la zeci de ani odată se pot vedea.

Oprește-te călătorule!

Cuvântarea pâr. Iuliu Maior.

După ce pe Câmpul Libertății, în fața pietrii modeste, așezată acolo de elevii de pe vremuri ai Blajului, am prăznuit cu tot focul inimii noastre de Români, ziua măreață și în veci neuitată de 3/15 Maiu 1848, cuvine-se cu adevărat să ne împlinim și datorința creștinească de a ne închina în fața mormintelor acelor mari bărbați ai neamului nostru, cari ni-au prilejit această zi de mare praznic național.

Trecând pragul acestui sfânt lăcaș de veșnică odihnă, poate ați văzut o cruce de piatră care poartă inscripția latinească: „Siste Viator! — Oprește-te călătorule!

Nici că s'ar putea altfel. Cum să nu se oprească peregrinul, care vine la Blaj în fața acestei bisericețe, așezate în mijlocul atâtor morminte, cari toate în spre Câmpul Libertății privesc, iar crucile lor modeste parcă încep a-și depăna firul câte unei amintiri măndre și frumoase, care ori începe ori apoi sfârșește cu piatra libertății.

Căci aici, mărită adunarea, zac osemintele acelor, cari fie că au pregătit, fie că au luat parte activă, fie că o viață întreagă au muncit pentru realizarea idealului național proclamat pe Câmpul Libertății. Aici își dorm somnul de veci acele alese suflete de mucenici nerăsplătiți, cari au ținut trează conștiința națională în Ardealul oropsit, până la ivirea zorilor zilei de 1 Decembrie 1918, când din piepturile a 100 de mii de Români, adunați în Alba-Iulia lui Mihai Viteazul, din toate patru unghiurile Transilvaniei, a izbucnit cu o însuflețire de neînchipuit: „Trăiască România Mare, cu Bucovina și Ardealul!”

Putea-s'ar așadară grăbi peregrinul, care vine la Blaj fără de a admira virtuțile acestor bărbați, cari, cu sufletul lor mare, integru și neprecupețit, ne controlează de colo de sus pe noi, nepoții și strănepoții lor, că oare împlinim-am întru toate datorințele noastre de Români și de cetățeni ai acelei măndre și frumoase țări, pe care ei de atâtea ori au visat-o? Căci ei au fost aceia despre care a spus poetul pătimirii noastre:

Avem un vis neîmplinit
Copil al suferinții, —
De jalea lui ne-au răposat
Și moșii și părinții.

(O. Goga: Noi)

Iată deci înțelesul cuvintelor de pe crucea de piatră: „Siste viator!”

Siste viator, oprește-te călătorule, și privește această cruce de marmoră neagră, sub care se odihnesc osemintele neînfricatului prefect al legiunilor din 1848, ale lui Axente Sever, care cu o vitejie și curaj de adevărat imperator roman în înțelesul original al cuvântului, a știut să se facă temut de toți grozii, baronii și nemeșii vechei stăpâniri, iar cu sabia fulgerătoare a încercat să ducă în îndeplinire hotărârile dela 3/15 Maiu 1848. Iar după ce dimpreună cu prietenul său Iancu s'a văzut înșelat în așteptările sale, nu a desnădăjduit ca Iancu cel cu suflet de poet visător, ci a făcut cel mai mareț plan strategic pentru cucerirea Transilvaniei, pe care a avut îndrăzneala să-l prezinte chiar celui dintâi domn al principatelor unite, lui Alexandru Cuza Vodă.

Și acest plan atât de îndrăzneț, păstrat în copie cu multă scumpătate de prietenul său de alături, Moldovănuț, prin sertarele sale secrete, s'a dovedit aproape identic cu cel el-

borat și executat de statul major al armatei noastre viteze în vara anului 1916. Retras la Brașov acest neînfrânt și atât de idealist luptător lasă cu limbă de moarte prietenului său Moldovănuț, ca după moarte să-l aducă la Blaj și să-l îngroape lângă biserica parohială, ca de aici să privească într-una Câmpul și piatra libertății, precum și crucea de pe dialul vililor a comandatului său suprem, Avram Iancu

Siste viator, oprește-te călătorule, și privește această cruce de marmoră roșie, pe dosul căreia vei putea ceti cuvintele: „Numai moartea mă desparte de națiune”. Este a marelui arhiepiscop Alexandru Șterca Șuluț, care ca preot tânăr a luat și el parte la marea adunarea de pe Câmpul Libertății, mai târziu ca arhiepiscop și mitropolit al Blajului a lucrat o viață întreagă pentru drepturile acestui popor, iar după moarte și-a testat întreaga sa avere pentru ajutorarea elevilor, studenților, văduvelor și orfanilor și mai ales pentru întemeierea unei universități aici la Blaj.

Siste viator, oprește-te călătorule, și privește cealaltă cruce de marmoră albă, sub care așteaptă învierea cea de obște, Timoteiu Cipariu, fost director al liceului nostru, apoi canonic mitropolitan, și prepozit al Capitlului Mitropolitan, președinte al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, membru ordinar și mai apoi vicepreședinte al societății academice din București, actuala Academie Română, unul dintre cei zece secretari ai adunării naționale din 3/15 Maiu 1848, părintele filologiei române, pe care-l cercetează chiar celebrul Mommsen ca să-i arate tablele cerate pe cari Cipariu le descoperise mai întâiu; învățatul de renume mondial pe care-l aflau scrisorile celebrităților mondiale și dacă erau adresate numai „Cipariu”, marele cititor al renumitei biblioteci centrale dela Blaj, cu cărțile sale vestite pentru cari ne învidiază până și englezii.

Siste viator, oprește-te peregrine, și privește aici un mormânt cu cruce simplă de lemn, sub care-și doarme somnul de veci învățatul prepozit Ioan Micu Moldovan, cunoscut sub numele de Moldovănuț, care pe lângă frumoasa sa activitate literară, a fost sufletul politiceii naționale de dincoace de Carpați, și a adunat cărți și bani; cărți și hrisoave de un preț extraordinar, cu cari a îmbogățit biblioteca centrală, și bani, cu cari, pe lângă ce a crescut peste 300 de tineri la licee și universități, a făcut o fundațiune în valoare de peste un milion lei aur, din cari să se ajutore, și după moartea sa, tinerii silitori, atât de mult iubiți de dânsul. Modest în traju și îmbrăcăminte el a cruțat pentru alții.

Siste viator, oprește-te peregrine și privește în jur de tine toate celelalte morminte. Pe crucile lor vei ceti nume, mai mult ori mai puțin cunoscute, dar una să știi, că toți cei înmormântați aici, fie că au fost canonici, fie că au fost profesori, au fost niște visători cari cu crucea și evanghelia într-o mână și cartea de învățătură în cealaltă, au ținut nestânsă făclia naționalismului nostru puritan și idealist, până când Dumnezeu tuturor neamurilor s'a milostivit de le-a împlinit visul lor secular și ne-a făcut pe toți Românii o turmă și un păstor.

Siste viator, oprește-te călătorule, dar mai cu seamă tu elevule și studentule, și învață dela aceste morminte mate și totuși atât de mult grăitoare: credință tare în Dumnezeu milii și al îndurării, care „făcut-a țările cu brațul său, risipit-a pe cei mândri cu cugetul inimii lor, pogorit-a pe cei puternici de pe scaune și a ridicat pe cei umiliți”. Invață mădejde în o soartă tot mai bună a neamului tău, chiar și atunci când ți l-ai vedea împilat, după cum și l-au văzut ei, căci de pe vremea acest-

tor bărbați de seamă a rămas cântecul bătrânesc: „Oricât timp Român voi fi, nu mă tem că voi peri“. Dar mai ales învață dragoste către Dumnezeu și deaproapele, către acel popor de plugari cinstiți, care atâtea lacrimi a vărsat până și-a văzut visul cu ochii; învață idealism, învață abnegațiune, învață spirit de jertfă și de luptă pentru idealul național.

Iar voi suflete mărețe și sfinte, a căror ochi sufletești sunt plini de lacrimile indestulării și ale fericirii, voi suflete neînfrânte de viteji și martiri ai idealului național, cari conduse de spiritul marelui arhieru Alexandru Șterea Șuluț, planați acuma asupra noastră, veselii-vă întru învierea neamului vostru.

Masa dela Mitropolie.

La ora 1 d. a. toți aleșii oaspeți au fost invitați la o masă sărbătorească la Inalt Preasfințitul Mitropolit.

Din acest prilej s'au rostit iarăși frumoase cuvântări de proslăvire a Blajului, și a oame-nilor mari din trecut.

Inalt Preasfințitul mitropolit Vasile a vorbit pentru M. S. Regele și Familia Domnitoare. Păr. preposit Iacob Popa pentru trimișii miniștrilor de instrucțiune și de culte. II. Sa Dr. Ambrosiu Cheșianu pentru guvern și trimisul său, poetul Goga.

Ministrul Goga a răspuns prin'to înălțătoare cuvântare ridicându-și paharul pentru Preasfințitii arhieru: Mitropolitul Vasile al Blajului și episcopul Valeriu al Orăzii

Lauda Blajului

Marele toast al dlui Ministru Octavian Goga.

Sunt în viață momente când se răsco-vește sufletul omului, când cuvintele sunt greu de spus, fiindcă vin de departe, din adâncuri. Așa mă simt între aceste ziduri bătrâne, între cari amintiri din trecut se proiectează în mine. Emoția ce am simțit în mine, primind invitația I. P. S. Sale mitropolitului Vasile pentru a asista la aceste serbări trăda sbuciumul meu personal de a mă regăsi aici, într'o clipă pioasă, cu atâtea umbre ale trecutului, familiare mie. Acest trecut îmi vorbește din fiecare colț de zidire bătrână, din fiecare crâmpie de natură mereu înoință. Dacă aș închide ochii aș vedea defilând în cete: cărturari înțelepți, clerici și mireni animați de un singur gând, din care se încheagă patrimoniul din care trăim astăzi. Văd din citiri și din intuiție pe atâția. Văd pe Inocenție Micu Klein, care cu acel Supplex libellus Valachoruma codificat conștiința integrală a neamului; văd pe Gheorghe Șincai, care și-a plimbat visurile pe aici pentru ca să zidească o temelie a trăinicieii noastre de mâne; văd pe Timoteiu Cipariu cu neastâmpărul dorinței de a ști zugrăvi pe chipul lui uscățiv, și mă întreb:

— Ce este acest Blaj? Cimitir al trecutului sau altar al zilei de mâne?

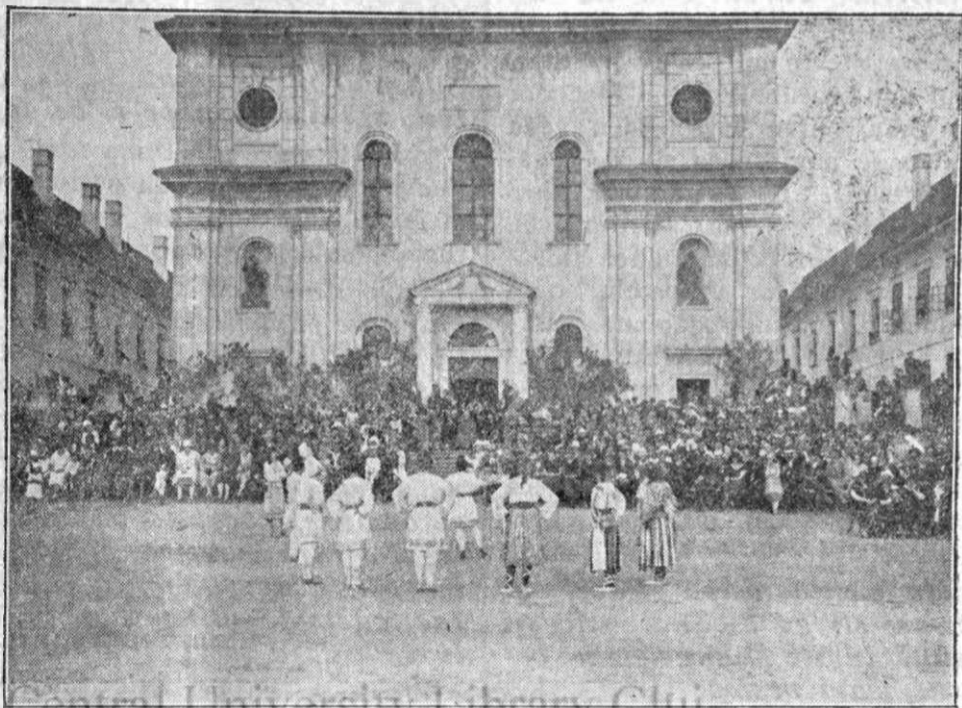
Aici au crescut două idei fundamentale: ideea creștină și ideea de rasă. Dar ce au fost mai mult acești călugări retrași: Asceții lui Hristos sau mucenicii lui Traian?

Din munca lor stoarsă din împrejurări de viață modestă, ei scormoneau pentru acest popor orfan, umilit, de iobagi și de slugi, patrimoniul de mândrie, care constituie zestrea morală de astăzi. Să păstrăm acest patrimoniu și să ne închinăm memoriei celor ce ni l-au făurit, pentru că avem datoria să ducem mai departe ideea națiunii integrale. În viața politică ne despart multe deosebiri. Dar să ne învățăm noi aceștia ai generației de azi, că

aici vom găsi totdeauna un izvor de întărire și măcar odată pe an să venim aici și să luăm cuminecătura.

Sentimentele cari mă animă în aceste clipe sunt născute din prăvălirea surdă a trecutului și ceea ce am spus aici nu sunt simple vorbe fără cuprins ci mărturisirea sinceră a simțirilor mele de om cu adâncă răspundere a actelor mele.

Multe s'au schimbat aici la Blaj de când rânduielile vieții m-au purtat pe alte țărâmurii. Dar fiecare să-și examineze faptele și să le treacă prin prizma personală a conștiinței. Eu mi-am analizat conștiința, m'am gândit la acei mucenici dela Blaj, cari au realizat monumentul ideii naționale și visul lor smerit, născut și alimentat de instinctele populare de conservare, mi-au indicat calea pe care trebuie să o urmez.

Școlarii se produc cu jocuri naționale în fața Catedralei

Intregul popor românesc a fost cu ei. Aceasta o simțim cu toții și astăzi după aproape un veac. Strămoșul meu, un țăran de pe Târnave, îmi spunea odată, gândindu-se la adunarea dela Câmpia Libertății, cu toată re-volta lui asupra trecutului.

— Aș vrea să te văd fișpan la Cetatea de Baltă.

Bătrânul a murit de mult. Am deslușit însă astăzi, în convoiul de țărani și țărance ai satelor adunate aci, multe fețe familiare dela Crăciunel. Și mă gândiam, ce fericit ar fi fost bunicul meu să vadă aceste zile mărețe de astăzi, în cari eu am ajuns ceva mai mult decât fișpan. Ceea ce s'a petrecut cu mine în aceste clipe ați simțit eredi și dv. când asupra fiecăruia dintre noi am perceput mâna ocrotitoare a vrednicilor noștri înaintași. Avem datoria să ducem mai departe destinele acestui neam. Ni-o poruncesc aceasta principiile de puternică îndrumare zămislite între zidurile Blajului. Noi cei de azi nu putem avea altă dorință decât a ne încadra în formula de continuitate a trecutului. Aceleași credințe în ideal, cari nu se schimbă, dau cuvântului amploarea, pe care o aveau faptele tribunilor și adâncimea pe care o avea înțelepciunea cărturarilor. Și fiecare vorbă ridică o răspundere. De aceea noi cei de astăzi, adunați într'un singur mănunchiu, avem obligația să ne consacram în întregime pentru ridicarea cât mai sus a acestui neam de oameni vrednici.

Ca în trecut mă întorc la Blaj, pentru a găsi aici, alături de prestigiul sporit al preocupărilor abstracte religioase, altare vechi și durabile de patriotism. Inchin pentru I. P. S. Sa Mitropolitul Vasile, vrednic urmaș al înaintașilor săi în scaunul mitropolitan al Blajului,

pentru P. S. Sa episcopul Frențiu, cari urmează cu credință linia mare a trecutului pentru fericirea acestui neam.

Au mai rostit frumoase cuvântării dnii Enric Otetelișanu secretarul general al Ministerului de instrucțiune, Colonelul Grigoriu, comandantul Reg. 91 din Alba Iulia, Nichifor Crainic secretarul general al Ministerul cultelor, păr. canonic Bălan, directorul. Teculescu din Sighișoara, Dr. N. Lupu, dl Ion Arieșan prefectul județului, Dr. Valer Moldovan și păr. protopop Dr. E. Dăianu.

Producțiunile de gimnastică și Concertul.

Dela ora 4 d. a. au urmat în piața minunatele producțiuni de gimnastică ale feluritelor școli, cari au stârnit plăcerea marelui public

Laudă se cuvine tineretului școlar, care ne-a prilejit desfătări sufletești atât de plăcute. Sfârșindu-se jocurile gimnastice a urmat premiarea școlilor cari au fost câștigătoare la întrecerile de gimnastică.

Seara la ora 9 și jumătate s'a ținut în sala de gimnastică un concert frumos și bine reușit al școlilor din Blaj și Dumbrăveni, sub conducerea profesorilor de muzică, cari mult s'au străduit împreună cu elevii ca acest concert să aibă un desăvârșit succes.

Serbările de 3/15 Maiu, ne-au lăsat în suflete amintiri neșterse și icoanele acestor zile de praznic național ni-s'au întipărit adânc cât nu le vom uita niciodată.

Raportor.

Prințese de măritat. Un ziarist american a făcut, cu prilejul cununiei prințului Leopold al Belgiei cu prințesa Astrid a Svediei, o listă a tuturor prințeselor fete mari și de măritat. Iată numele și vârsta lor: Beatrice a Spaniei de 17 ani, Luisa din Olanda de 17 ani, Teodora din Dania de 17 ani, Maria-Iose din Belgia de 19 ani, Ileana a României de 19 ani, Giovanna a Italiei de 20 de ani, Elena a Greciei de 22 ani, Marta a Svediei de 25 ani, Eudoxia a Bulgariei de 28 ani și Hilda a Luxemburgului de 29 ani.

Biserica lovită de trăsnet. În după-miaza zilei de 10 Mai s'a deslănțuit peste județul Bihorului o groaznică rupere de nori. În comuna Almaș trăsnetul a lovit biserica, unde era adunată multă lume. Fata Ana Ciucaș în vârstă de 22 ani, a fost ucisă pe loc de trăsnet.

Apostolul Duminicii.

Duminica a VI-a după Paști sau a orbului (29 Mai 1927) — Faptele Apostolilor 16, 16-34. —

In zilele acelea a fost, că pe când mergeam noi Apostolii la rugăciune, ne-a întâmpinat o slujnică, având duh pitonicesc, carea vrăjind da mult câștig stăpânilor săi.

Cele povestite în apostolul de astăzi s'au întâmplat în orașul Filipi din Macedonia. Acolo erau puțini Evrei și n'aveau sinagogă, (așa se numesc casele de rugăciune ale Evreilor). Ei se adunau deci la rugăciune lângă un râu, spre a avea la îndemână apă pentru săvârșirea spălărilor, rânduite în legea lor. Apostolii, știind unde se adună Evreii la rugăciune, mergeau la ei și le vesteau evanghelia. Slujnica aceea despre care ni-se spune că i-a întâmpinat acolo, avea duh pitonicesc, adică duh necurat, care o făcea să descopere lucrurile ascunse și viitoare, adică să profetească. Stăpânii ei făceau bani mulți din aceasta.

Aceasta venia după Pavel și după noi, și striga zicând: »Acești oameni sunt slugile Dumnezeului celui de sus, cari vestesc vouă calea mântuirii«. Și aceasta o făcu în multe zile. Iară supărându-se Pavel și întorcându-se, a zis duhului: »Îți poruncesc în numele lui Isus Hristos să ieși din ea!« Și a ieșit într-un acelaș ceas.

Și aici vedem, ca și în viața Mântuitorului, cum duhul necurat recunoaște, că apostolii sunt slugile Dumnezeului celui de sus. Dar Pavel n'are lipsă, ea și Mântuitorul, de mărturisirea duhului necurat, de aceea supărându-se l-a scos pe el din față.

Iară văzând stăpânii ei, că a perit nădejdea câștigului lor, au prins pe Pavel și pe Sila, și i-au tras în târg la cei mai mari, și ducându-i la mai marii cetății, au zis: »Acești oameni turbură cetatea noastră, Jidovi fiind, și vestesc obiceiuri, cari nu ne este slobod a le primi, nici a le face, Romani fiind noi.«

Interesantă e aici răutatea stăpânilor fetei, cari de ciudă și de năcaz, că apostolii le-au stricat câștigul, pe Pavel și pe Sila îi pârăsc la mai marii cetății ca pe niște Jidovi, cari fac turburare în popor. Aceasta era o acuză mare și grea, fiindcă împăratul roman Claudiu tocmai atunci aduse o lege, prin care scoate din Roma pe toți Jidovii, ca pe unii cari fac turburări neînțelate în popor. Despre mai marii cetății ni-se spune, că erau în târg, adică în piață, pentru că așa era obiceiul Romanilor, ca în târg adică în piață să judece pe ceice călcau legile. Obiceiurile străine, pe cari le introduceau apostolii, erau, că ei vesteau evanghelia, adică credința într'un Dumnezeu străin, pe care legile Romanilor nu-l recunoșteau. Că așa suna legea romană, că nimenea n'are voie să vestească

altă credință decât pe aceea, pe care o recunoșteau legile imperiului roman.

Și s'a sculat gloata asupra lor, și mai marii cetății le-au rupt hainele, și au poruncit să-i bată cu toioge. Și multe lovituri dându-le lor, i-au băgat în temniță, poruncind temnițerului să-i păzească foarte bine. El primind porunca aceasta, i-a băgat în temnița cea mai dinlăuntru, și picioarele lor le-a strâns în butuci.

Pavel și Sila era cetățean roman, și ca atare ar fi putut scăpa de bătaie, dar se vede că gloata așa de tare cerea să-i pedepsească, încât glasul lor de protestare nu se mai auzea. Butucii în cari le-au strâns picioarele aveau găuri, în cari se băgau picioarele întemnițaților, legându-se strâns, așa că ei nu puteau să și-le scoată și să scape.

Iară în miezul nopții, Pavel și Sila rugându-se, lauda pe Dumnezeu; și-i ascultau pe ei cei legați.

Ei laudau pe Dumnezeu, pentru că s'au învrednicit a răbda ocară pentru numele lui Isus, după cum ni-se spune și la cap. 5, stih 41 al Faptelor Apostolilor.

Și de grabă s'a făcut cutremur mare de pământ, așa, încât s'au clătit temelile temniței, și îndată s'au deschis toate ușile, și legăturile tuturor s'au deslegat. Iară dacă s'a deșteptat temnițerul, și a văzut deschise ușile temniței, scoțând sabia, vrea să se omoare, socotind că au fugit cei legați. Iară Pavel a strigat cu glas mare, zicând: »Nimica rău să nu-ți faci, căci toți suntem aici«. Și cerând luminare, a sărit înlăuntru și tremurând, a căsut înaintea lui Pavel și alui Sila. Și scoțându-i pe ei afară, a zis: »Domnilor, ce mi-se cade să fac, ca să mă mântuiesc?« Iară ei i-au zis: »Crede în Domnul Isus, și te vei mântui tu și casa ta«.

Temnițerul a văzut că cutremurul acela numai dela Dumnezeu a putut veni și îndată a știut că are de a face cu niște oameni nu de toate zilele, cari dela Dumnezeu au putere.

Și au grăit cuvântul Domnului, lui și tuturor celor ce erau în casa lui. Și luându-i pe ei într-un acelaș ceas al nopții, le-a spălat ranele, și s'a botezat el și ai luat toți îndată. Și ducându-i în casa sa, le-a pus lor masă, și s'a bucurat cu toată casa lui că a crezut în Dumnezeu.

Ranele, despre cari e vorba aici că le-a spălat temnițerul, au fost pricinuite de bătăile pe cari le primă în ziua premergătoare.

* * *

Rugăciunea a fost cel dintâi gând al apostolilor, și nu era nici o împrejurare a vieții lor, în care să nu fi recurs la rugăciune, ca la arma lor cea mai puternică și cea mai ducătoare la scop. Ei într'adevăr au împlinit porunca apostolului Pavel, care, la I. Tesaloniceni 5, 17-18, zice: »Neîncetat vă rugați. Întru toate multămiți, căci aceasta este voia lui Dumnezeu întru Hristos Isus spre voi, și a lui Isus, dela Mateiu 26, 41: »Neîncetat vă rugați, ca să nu intrați în ispită. Căci suflatul e gata, iară trupul e slab«.

Să ne rugăm deci și noi în toate împrejurările vieții noastre. Să ne rugăm, când suntem bolnavi, căci rugăciunea ne

ridică. Să ne rugăm când suntem leneși, căci rugăciunea ne desleagă de cătușe și ne dă aripi de sburat. Să ne rugăm pentru cea mai scumpă comoară a noastră, pentru nevinovăție. Să ne rugăm, ca ciuma îngrozitoare a lumii acestia să nu cuprindă și sufletele noastre. Rugați-vă pentru părinții, soții, copiii, rudeniile și prietini voștri; rugați-vă pentru dușmanii voștri; rugați-vă pentru toți ceice sufer și sunt întru năcazuri. Da, rugați-vă, căci zice Domnul: »Cereți și se va da vouă; căutați și veți afla; bateți și vi-se va deschide. Căci tot celce cere iea; și celce caută află; și celce bate i-se va deschide«.

Adu-ți apoi aminte, drag cetitor, că petrecerea și vorba cu un om mare ne nobilitează. Cu cât mai vartos ne va nobilita petrecerea și vorba cu însuși Dumnezeu? Despre Moisi ni-se spune la Cartea Eșirei 34, 29 și 30; »Iară când s'a pogorit Moisi din munte, și cele două table erau în mâinile lui Moisi și pogorându-se din munte Moisi nu știa, că s'a fost mărit vederea feței obrazului lui, de când a grăit Dumnezeu lui. Și a văzut Aaron, și toți bătrânii lui Izrail pe Moisi, și era mărită vederea feței obrazului lui, și s'au temut a se apropia la dânsul?«

Iată așadar, ce schimbare s'a făcut în fața lui Moisi, vorbind pe muntele Sinai cu Domnul! Ce schimbare a putut deci să se întâmple în sufletul lui, și în sufletul fiștecăruia dintre noi, vorbind, prin rugăciune, cu Domnul?«

Dumnezeu este spirit, spiritul cel mai curat; cu cât mai mult vorbesc cu el, cu acest spirit curat, cu cât mă găsesc mai mult la el, cu atât mai mult mă desfac de acest trup greoi și plin de rele, cu atât mai ușor mă desbar de tot ce este carne și pământ în mine. Și întors, cu cât vorbesc mai puțin cu această ființă curată, cu atât mai tare crește în mine răutatea și dobitocia.

Învăță-mă deci Doamne să mă rog, după cum a învățat și Ioan Botezătorul pe ucenicii lui. Atrage-mă cătră tine și ține-mă strâns la pieptul tău, precum l-ai ținut pe sf. Ioan Evanghelistul. Căci numai prin tîue pot ajunge la țânta, care tu singur ești.

IULIU MAIOR.

DE PRIN SATE.

Serbare culturală în Supurul de jos

Centrul cultural Supurul de jos, a ținut a șasa ședință, în ziua cea mai mare dintre toate sărbătorile Naționale, în 10 Maiu crt., care este zi de glorie și de bucurie pentru tot sufletul românesc.

Programul a fost următorul:

1) Dimineața la orele 8 s'a început serviciul divin, care s'a terminat la orele 9¹⁵, la sfârșitul sf. Liturghii s'a cântat: »Doxologia cea mare«. După serviciul divin s'a adunat lume multă la școală, așa că sala spațioasă era neîncăpătoare, — popor, intelectuali, ofițierii din loc, apoi străini din jur și copiii de școală.

2) Serbarea a fost deschisă de cătră domnul inv. Patriciu Pop, cond. centrului cultural, prin o cuvântare bine înțeleasă de cătră toți — despre: »Sărbătorile naționale și însemnătatea zilei de 10 Maiu«, — la sfârșitul căreia a cântat corul elevilor școlari: »Imnul Regal«.

3) Piesa teatrală: „Pe-aici nu se trece“ predată de următorii elevi școlari: a) Crăiasa, Ana Peros; b) Veteranu, Vasile Cheregi; c) Sergentul, Paltin Aurel Vancea; d) Caporalul-Ciungi, Romul P. Pop; e) Cucu, Pavel Ardelean; f) Ramură, Gheorghe Marchiș; g) Frunțaș, Demetriu Ciorzan. — Toți rolanții au jucat-o foarte bine.

4) Cântare: „Veniți viteji apărători ai țării“ de corul elevilor școlari.

5) „Rugăciunea din Urmă“, predată de elevii: Romul P. Pop și Vasile Chergi, cu atâta sentiment încât a stors lacrimi din ochii multor auditori.

6) „Oituzal geme“, de corul elevilor școlari.

7) Mai multe poezii patriotice ocazionale declamate de elevi și eleve îmbrăcate în costum național.

8) Cântare: „Zece Maiu“, cântată de elevii școlari.

Incheierea s'a făcut de Rev. D. Petru Cupcea arhidiacon protopop prin o vorbire caldă scoțind în relief înfăptuirea României Mari.

Serbarea s'a sfârșit cu „Hora Unirii“ cântată frumos de elevi-eleve și de întreg poporul prezent, iar fiicării și fetele au jucat mai multe dansuri Naționale în curtea școlii cu mare însuflețire și veselie.

Reușita acestei serbări se datorește muncii fără preget ce o desfășură pe acest teren dl inv-dir. Patriciu Pop, conducătorul centrului cultural.

Serbarea zilei de 10 Maiu în comuna Santău.

Cu vrednicie și cu sfântă evlavie s'a sărbătorit ziua de 10 Maiu în com. Santău jud. Sălaj. La invitarea d-lui notar Vasile Pop am participat 3 inv. și o mulțime de țărani și țărance din comunele din jur.

Serbarea s'a început la orele 9 cu slujbă religioasă oficiată în mijlocul pieții de către M. O. D. Teodor Bohățel protopop. La fine s'au rostit rugăciuni pentru rege.

După serviciul divin s'a cântat „Imnul Regal“ prin copii de școală. După aceea dl Vasile Pop notar cu o cunoștință profundă istorică a scos în relief evenimentele mai însemnate în istoria neamului nostru și meritele bărbăților de stat din acelea vremuri: ale „Unirii principatelor“, „Proclamarea independenței“, Incoronarea reg. Carol. Unirea noastră cu țara mamă și încoronarea regelui Ferdinand I.

Programa copiilor de școală din Santău și a comunelor din jur a fost constatătoare din 17 puncte: poezii, cântece și jocuri naționale. După masă la oarele 16 a fost altă programă din 11 puncte, când s'a predat și piesa teatrală „Cassa fermecată“ foarte bine succasă.

Programul serbării a lăsat o deosebită satisfacție în sufletele tuturor asistenților.

Corpul didactic din Santău duce mai departe lumina școlii și face din școală un focar de atracție pentru toți.

Atât la serbare, cât și la banchet au participat și reprezentanții minorităților din Santău și din comunele din jur. La banchet dl Vasile Pop notar, a vorbit frumos „Despre înfrățire“ între altele a zis: că misiunea noastră este a topi urile și dușmăniile, de a lumina mințile, de a apropia și înfrăți sufletele unui neam întregit cu atât de grozave jertfe, sfârșind că minoritățile să se găsească bine în mijlocul nostru, în țara noastră.

Dl Petru Vorhanioschi inv. în Sudurău a ținut cuvântul de închidere, îndemnând pe sătenii la unire și înfrățire, apoi prin cuvinte căl-

duroase a mulțimit sătenilor și oaspeților pentru bunăvoința ce au avut-o de-au venit la serbarea națională într'un număr așa de mare.

10 Maiu ne va rămânea deapururi ziua reînvierii unui neam oropsit de veacuri.

Mărire deci ție sfântă și măreață zi!

Petru Vorhanioschi.
inv.

Știrile Săptămânii.

Sfințire de episcop. Duminecă, în 15 Maiu, a fost hirotonit intru episcop la Timișoara administratorul apostolic al diecezei romano-catolice de Timișoara: Dr. Augustin Pacha. Hirotonirea au săvârșit-o nunțul apostolic Dolci dela București, episcopul Gustav Carol Majláth dela Alba-Iulia și episcopul român unit dela Lugoj Dr. Alexandru Nicolescu.

Cum trebuiesc timbrate cererile. Cu începere dela 1 Maiu toate cererile adresate autorităților de stat, județ și comună, trebuie să fie timbrate cu timbre în valoare de 8 lei. Deasemenea toate anexele se adaug cererilor trebuiesc timbrate cu câte 1 leu. Cererile cari nu vor fi timbrate astfel nu vor fi luate în socotință.

Casă aprinsă de șoareci. Mai rar așa șozenie și totuși s'a întâmplat, nici nu de parte de noi, la Coșca Mică, în județul Sibiu. Gospodarul Coșca Raț din comuna aceea și-a așezat în cămară două pachete de chibrituri. Un șoarece a ros pachetul și astfel s'au aprins stelajurile și cămara și apoi întreagă casa. Pompierii din Sibiu au trebuit să meargă și să stingă focul, care a făcut pagube de 320 mii lei.

Câți oameni au omorît și mâncat țiganii din Cehoslovacia. Abia acuma s'a sfârșit cercetarea împotriva țiganilor mănăcători de oameni din Cehoslovacia. S'a dovedit că ei au omorît și mâncat cu totul 25 de oameni.

Copilul dlui Valda operat. Zilele trecute s'a bolnăvit rău copilul marelui nostru luptător național Dr. Alexandru Valda-Voevod. Profesorul universitar Dr. Hațegan a constatat că are aprindere de mațul orb (apendicită). L-a și operat profesorul Rădulescu, și după-cum spun ziarele, copilul a scăpat de primejdie.

Nașterea unui monstru. Femeia Ioana C. Tăraș din Talea Mare (Dâmbovița) a născut o copilă fără ochi, cu capul turtit, având în frunte două cornițe ca de melc. După 2 zile copilă — monstru a murit.

Înghițel și bruma din 11—14 Maiu. Întreagă țara a suferit mult în urma înghițelului și a brumei din nopțile de 11—14 Maiu. Mai cu seamă pomii, viile și legumele au fost mai greu lovite. Pe munți a căzut zăpadă. În toate părțile țării oamenii s'au îmbrăcat de iarnă și unii au făcut foc

Lupi turbați. În comuna Brătieni (lângă Curtea de Argeș) doi lupi turbați au năvălit în hotar și au omorât 20 de oi ale locuitorului Ion Vintilă și pe 2 ciobani, cari au voit să-i alunge. Deasemenea au mai mușcat pe alți doi oameni. Lupii în sfârșit au fost omorâți și capetele lor trimise la București, de unde a venit porunca cumcă toți oamenii mușcați de lupi să meargă la București, ca să se ulțoiască, pentrucă lupii au fost turbați.

Convocare. Reuniunea femeilor române greco-catolice din Zlatna, în urma hotărârii

adunării generale din 1 Maiu 1927, convoacă *Adunarea festivă jubilară*, care se va ținea la 22 Maiu 1927 în biserica gr-cat. din loc și la care se invită toți membrii și binevoitorii reuniunii. Zlatna, la 2 Maiu 1927. Alexandru Fărcașan, secretar, Elena Albini, prezintă.

Programul: 1. La ora 9 s-fta Liturghie. 2. Deschiderea adunării festive. 3. Disertația dlui protopop Iacob Domșa. 4. Părăstas și încoronarea mormintelor membrilor decedați. 5. Distribuirea diplomelor. 6. Banchet.

Dupăcât suntem informați, această adunare jubilară va fi onorată și cu prezența Ilustrității Sale Preasfintitului Domn Dr. Alexandru Nicolescu, episcopul Lugojului.

Englezii se întorc la credința catolică. Englezii sunt protestanți și ei decând era rege al lor Eric al VIII-lea. Credința catolică a fost foarte mult prigonică în Anglia dar de o vreme încoace începe a se întări tot mai mult. Astfel în anul 1924 au trecut la catolicism 12 596 de anglicani, cum se numesc ei. În anul 1927 s'au făcut catolici singur numai în arhidieceza de Westminster 1727 de anglicani. Episcopul catolic din Leeds scrie într'un raport trimis Papei dela Roma: „Nu suntem în stare să zidim biserici destule pentru ceice se întorc la credința catolică“.

„Ziua Eroilor“

Opriti-vă o clipă! și cugetați la adevărul pios și indemnul înalt omenesc al acestor rânduri:

E vorba de glorioșii noștri căzuți, din jertfa cărora a răsărit întregirea Neamului.

Unii au murit în spital; alții au putut fi îngropați cu grije chiar pe câmpul de luptă, cei mai mulți și-au lăsat însă leșurile lor — fără nume — sub o mână de țărână aruncată în grabă.

Și locurile acestea sfinte — în care trupurile lor s'au plămădit cu glia strămoșească, — n'au fost însemnate nici cu o cruce, umil semn, pe care ultimul creștin și-l pune la căpătâiul locașului de vecinică odihnă.

Gândiți-vă, că tot temelul vieții voastre de azi — așezată pe temelii trainice — se datorește, în primul rând, acelor, care zac dealungul munților, plaiurilor și drumurilor noastre fără un semn la căpătâiu!

Vremurile sunt grele, iar nevoile Țării — secătuită de vitregia războiului — multe și mari.

Ajutorul Statului fără sprijinul cetățenilor nu-i îndestulător.

Dați obolul vostru neprecupețit pentru eroii noștri, cu gândul că, în locul în care a căzut un luptător și o viață de om s'a stins, s'a pus și cu ajutorul vostru un semn pentru cinstirea lui, a națiunii și a voastră.

De „Ziua Eroilor“ — sărbătoare închinată lor — răspundeți cu prisosință la chemarea societății „Mormintele Eroilor“, care se îndreaptă către voi cu gândul că nu o veți lipsi de sprijinul vostru.

Purtați cu mândrie insignele, ce se vor împărți în această zi de societate — drept mărturie vie că știți să cinstiți eroismul ostășesc — și dați-vă obolul vostru, cu sufletul deplin mulțumit că v'ați îndeplinit o înălțătoare îndatorire.

Hotarele morții nu poartă pecetei deosebite: ofrandele se primesc și semnele la căpătâiu vor fi puse fără vre-o deosebire de religie sau naționalitate.

□ □ RECLAMA □ □

este sufletul comerțului :-:

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

Salcâmul.

— Acățul, Băgrinul. —

Salcâmul nu-i de pe la noi. Patria salcâmului este America de miază-noapte. De aici a fost adus și prin părțile noastre. Și s'a obicinuit așa de mult cu pământul și vremea de pe la noi, că îl găsim peste tot locul. Nici nu este pe la noi copac, care se crească așa de repede și să se întrebuițeze așa de mult ca și salcâmul.

Crește înalt până la 25 metri. Pe crengi are spini puternici. Acești spini îl slujesc pentru apărare în contra dușmanilor.

Frunzele salcâmului sunt compuse din câte 9—17 frunzișoare de formă ovală. Iar florile sunt albe, așezate pe o codiță lungă, ce atârână în jos. Frunzișoarele albe ale florilor — petalele — nu sunt într'o formă. Una e resfrântă ca un steguleț, două seamănă cu aripile unui fluture, iar două se lipesc formând o luntriță. Intre acestea frunzișoare se găesc firioșoarele subțiri, cari vor ajuta să se formeze păstăile pline cu semințe.

Florile salcâmului au un miros foarte plăcut. În ele este și multă dulceață. De aceea pe vremea înfloririi salcâmului, albinele au un adevărat ospăț. Mierea pe care albinele o culeg din florile de salcâm este foarte bună și prețioasă.

Din florile de salcâm se poate pregăti și o beutură bună. Pentru aceasta se curăță florile de coadă și se pun într'un vas smălțuit. Așezarea în vas se face în chipul următor: pe fundul vasului se pune un rând de zahăr zdrobit, apoi un rând de flori, peste acesta alt rând de zahăr și altul de flori până vasul se umple. Pe urmă florile din vas se opăresc cu apă fiartă așa ca zahărul să se topească. După 24 ceasuri zeama se strecorează, se fierbe puțin în clocote, pe urmă se lasă să se limpezească. Dacă s'a răcit se pune în sticle. Beutura aceasta e foarte bună în contra boalelor de stomac și de piept.

Salcâmul este un copac bun și de foc. Arde bine chiar și verde. Iar pentru lucru rar găsești un lemn mai bun. Multe unelte și butuci dela roși se fac tot din lemn de salcâm. E tare și nu-l atacă ușor nici umezeala.

Rădăcinile salcâmului se întind la fața pământului, de aceea răpele se plantează cu salcâm. Pământul plantat cu salcâm se prinde bine și nu se mai risipește.

Fiind salcâmul un copac așa de întrebuințat, e bine să se înmulțească cât mai tare: înmulțirea se face prin semințe. Păstăile cu semințe se culeg toamna. Se desghioacă și se alege semința. Dintr'un sac de păstăi ieșe aproape un kilogram de semință.

Semănatul se face primăvara. Pământul în care semănăm salcâm trebuie să fie bine lucrat; curățit de rădăcini, de pietrii și mărunțit. Pământul apătos nu este bun.

Semința, cu o zi înainte de semănare se pune în apă caldă. De câte ori se răcește apa, se schimbă cu alta caldă. Când coaja seminței este înmuiată, se seamănă în șanțulețe făcute cu coada greblei sau cu un băț. Semănatul trebuie să se facă cât se poate de uniform. După semănare șanțulețele se astupă.

În vreme de o săptămână semința încolțește. După încolțire pueții se îngrijesc, plivindu-se de mai multe ori.

În anul următor puiții sunt buni de plantat. Se scoate cu grijă din pământ, să nu se răncească rădăcinile. De o palmă dela rădăcină, tulpina se râtează. Râtezarea e bine

să se facă pentru ca rădăcina să aibă de hrănit o tulpină potrivită cu puterea ei.

Puietul se va îngropa în pământ numai atât cât a fost în pământ și mai înainte.

Din tulpina râtezată vor crește 2—3 crenguțe, cari încă în anul întâi pot să ajungă la înălțime de 2—3 metri.

În anul al treilea sau al patrulea, se vor curăți ramurile mai subțiri și strâmbe, lăsându-se numai ramurile drepte și sănătoase. Din acestea se desvoaltă lemne frumoase, așa că în 10—15 ani pădurea e mare și lemnul e bun pentru căpriori, grinzi, stâlpi și tălpi pentru zidiri.

Și dintr'un loc, care nu se poate folosi la altceva, în scurtă vreme se scoate un câștig frumos.

Ion Popu-Câmpeanu.

FEL DE FEL.

Cum putem opri roiți să nu fugă. În Maiu încep stupii să roiască. Unii roi, mai ales cei cu matce tinere, se așează departe de stupină, fug și se pierd. Pentru a-i opri se întrebuințează felurite apucături. Și anume: să ia o stropitoare de vie și se stropește cu apă între albine. Albinele crezând, că plouă se adună repede și se așează pe cel mai apropiat pom. Se obicinuește să se arunce între albine și năsip ori pământ. Aceasta nu e prea bine, căci ușor se poate lovi matca. Unii stupari cu o oglindă mare, îndreptează razele soarelui spre albine, ori fac un șgomot, care seamănă cu durduitul. Albinele crezând că vine vre-o furtună se așează repede pe pom.

Se cercăm și vom vedea, care apucătură e mai bună.

Comori în gheață. Aproape de capetele pământului este numai gheață. Până acum se credea, că de acolo nu se poate aduce altceva decât piei de animale. Acum, mai de curând, s'a descoperit spre miază noapte dela Siberia o bucată de pământ în care se găesc mine foarte bogate de fildeș — un fel de dinți — colți lungi de elefant — cari sunt foarte scumpi și foarte căutați în comerț.

Într'un alt colț de pământ acoperit cu gheață de acolo s'a găsit mine bogate în ametist — un fel de pietrii prețioase, din cari se cioplesc tot felul de podoabe.

Redactor responsabil: IULIU MAIOR.

Mulțumită

Aducem și pe această cale mulțumițele noastre cele mai profunde tuturor celor ce ne-au mângăiat, în scris sau în persoană, din prilejul trist al decedării mult iubitului și regretatului nostru CAROL BINDER, comerciant, precum și celor ce au luat parte la actul înmormântării.

Familia.

Sparanghel

dela Moșia „AMBROSI” Crăciunel se vinde la (311) 3—4
Nyergeș & Moldovan.

Tipografia Seminarului Teologic greco-catolic — Blaj.

Reuniunea Femeilor Române gr.-catolice din Blaj.

Nr. 18 1927.

Convocare

Membrele Reuniunii Femeilor Române greco-catolice din Blaj sunt invitate să participe la

Adunarea generală ordinară

care se va ținea Duminică în 5 Iunie 1927, la ora 4 după masă în pavilionul Grădinei Poporale din Veza, iar în caz de timp nefavorabil în Sala de gimnastică a Liceului de băieți.

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării.
2. Delegarea alor 3 membre din adunare pentru verificarea procesului verbal.
3. Raportul general despre activitatea Reuniunii dela ultima adunare încoace.
4. Raport despre casă.
5. Delegarea comisiilor pentru revizuirea rapoartelor și înscrierea de membre.
6. Raportul comisiilor.
7. Stabilirea bugetului.
8. Eventuale propuneri.

Blaj, la 19 Maiu 1927.

Eliza Bodocan,
prezidentă.A. Lupeanu,
secretar.

Se primesc

Doi învățăcei

în brutăria dlui VASILE ORIAN. Blaj. Str. Axente Sever. (319) 1—3

De vânzare

un loc de casă în str. Călărașilor Nr. 289 la

(318) 1—1

BARTMAN CAROL

Noul

Noul

Emil Rișa

pe lângă manufactură și-a adus tot felul de coloniale și vinde cu un preț foarte scăzut, atât colonialele cât și manufacturile.

EMIL RIȘA

(304) 7—7

Blaj, în piața I. M. Clain.

ALLO!

ALLO!

S'A DESCHIS

atelierul de tapițerie și ornamentică al dlor

Alexandru Halász și Soțul

BLAJ, Str. Reg. Ferdinand în casele Preturii

unde se pregătesc tot felul de garnituri, șezloane, madrațe, otomane, perdele. Lucru solid și cu gust. (314) 3—3

Tot aici se primește și un neneț din familie bună.